

Đãnbà

TUẦN BÁO XUẤT BẢN NGÀY THỨ SÁU

SỐ 288-289 -- Ngày 18-25 tháng 5 năm 1948

Tòa soạn và Tri-sự 76 Wiélé Hanoi -- Giá bán 479

MỖI SỐ 3 tháng 7p.00
6 tháng 13.00
1 năm 25.00
BẰNG PHÚ
GẤP ĐÔI

Thư từ và ngân-
phiếu xingiri về :
Bà chủ - nhiệm
TUẦN-BAO ĐẢN-BÀ
76, Wiélé
Hanoi

VĂN ĐỀ PHỤ NỮ

CÓ ĐƯỢC NỘI CÁC CHỦ Ý DẪN CHANG ?

Đó là một câu hỏi mà không những chúng tôi đã tự hỏi từ khi nước Việt ta có nội các mà các bạn gái cũng hằng ngày biên thư hỏi chúng tôi nữa.

Câu hỏi ấy không phải là viễn vông. Nước ta đang mở một kỷ nguyên mới. Tất cả các đảng cấp, các phần tử trong nước đều mong cải cách để đi tới sự tiến bộ xứng đáng với một nước độc lập. Kể đương nhiên nữ giới cũng mang ước vọng ấy để trình độ mình được nâng cao lên ngõ hầu giúp giáp đắc lực bạn trai trong việc phụng sự tổ quốc.

Ước vọng rất chính đáng! phàm các nước văn minh cường thịnh ở Âu Á, trình độ đàn bà đều rất cao nếu không ngang với trình độ đàn ông thì cũng không kém sút bao nhiêu. Những nhà cầm quyền ở các nước ấy chú trọng đến sự nâng cao trình độ của đàn bà như thế là hiểu rằng nền đề có sự chênh lệch quá nhiều về trình độ

HÃY ĐÓN-COI

ĐẶC SAN ĐÀN BÀ

CÓ THUẬT RÕ CHUYÊN
MỘT VÀI NHÀ

NỮ

CÁCH MỆNH
VIỆT - NAM

BÁO IN CÓ HẠN, CÁC
ĐẠI-LÝ LẤY BAO NHIÊU
XIN CHO BIẾT TRƯỚC

nam giới và nữ giới, nếu một đảng cứ lo khai hóa cho đàn ông mà không lo khai hóa cho đàn bà thì sự tiến bộ không thể nào hoàn toàn được và sự thấp kém về trình độ của đàn bà sẽ làm chậm và ngăn trở bước tiến hóa của đàn ông.

Đúng như thế. Hãy lấy một việc gần làm tỉ dụ : Một người chồng có học thức thấu hiểu phương pháp nuôi dạy con theo khoa học và vệ sinh muốn áp dụng những điều sở đắc của mình cho đàn con mình. Nhưng gặp người vợ ngu tối, nhất thiết không hiểu ý kiến của chồng, không thể và không biết thực hành những điều chồng đề xướng. Nhiều gia đình Việt Nam ta gặp trường hợp đó, làm hại cho sự nuôi dạy con cái và như thế tức là làm ngưng trệ cả sự tiến bộ của quốc gia nữa.

Vậy mang cái trách nhiệm cải tạo tinh thần, đời sống của
(Xem tiếp trang 2)

CHUYỆN RIÊNG

HỎI. — Chồng tôi hiện nay còn du học tại Pháp, tôi lo lắng, không biết rồi đây, chồng tôi có được trở lại nước nhà hay không? cứ nghe người ta nói thì có lẽ chồng tôi bị giam cầm khổ sở lắm. Có cách nào thông tin tức cho chồng tôi hoặc biết rõ thực trạng hay chăng?

BÀ-BÌNH Hà-nội

TRẢ LỜI. — Không có cách nào để thông tin tức được, vì các đường giao thông bị nghẽn. Những điều người ta nói làm cho bà lo sợ, toàn là những điều phỏng đoán vu vơ bà không nên tin. Về sự bồi hương của chồng bà, bà cứ tin chắc rằng rồi đây, sau khi bỏ lạng sống yên chính phủ Việt-Nam sẽ bắt buộc nước Pháp phải trả lại sự tự do cho chồng bà. Luật Quốc-Tê định thế.

HỎI. — Dân làng em phải nộp thóc cho chính phủ, hoặc ba, hoặc năm cân một sào, tùy theo ruộng ấy là công hay tư. Thóc gánh tới nộp tại nhà lý trưởng. Thấy lý trưởng cân kẹo gì cả. Thấy dùng một cái thùng bằng gỗ, thả báo cứ đổ thóc vào đây cho đầy tức là năm cân. Em chắc cái thùng ấy không đúng vì dân làng ai cũng phàn nàn rằng ở nhà đem thóc đi nộp bao giờ cũng đem dư mà đến khi nộp cho thấy Lý thì lại thiếu. Có một vai

người kêu ca thì bị thấy Lý sai tuần trời lại đánh bắt vào tội làm cản trở việc chữa trong lúc thi hành chức vụ. Muốn rõ trắng đen việc này phải làm cách nào, và kêu tại đâu.

THÔN NỮ

TRẢ LỜI. — Trắng thè nào được, chính là một việc đen

tài, một bệnh những làm mà hành sách thực dân của người Pháp đã làm ngơ cho bọn một dân tha hồ đục khoét. Tương sau ngày đảo chính, họ ấy sẽ tỉnh ngộ, chứ nếu họ cứ thế thì cây gươm công lý của nước Việt Nam mới sẽ gần kề cổ họ. Với những
(Xem tiếp trang 9)

VẤN ĐỀ PHỤ NỮ

(Tiếp theo trang nhất)

quốc dân nội-các Việt-Nam không thể nào bỏ quên chị em ta được. Nhất là những nhân-viên trong nội-các đều là những bậc thanh-niên trí-thức, đã từng du học nước ngoài, và chính ông tổng-trưởng Trần-trọng-Kim tuy đã có tuổi song tân học rất uyên-bác, thuở trẻ cũng du học nước ngoài. Với những nhà đương đạo như thế bước đường tiến bộ của chị em ta không lo bị giới-ngữ, trình độ của chị em ta không lo không được mở mang triệt để. Có điều bây giờ chúng ta đừng mong nội-các ban bố một vài sự cải cách riêng cho chị em chúng ta, đừng mong vấn đề phụ-nữ phải có ngay trong chương-trình hành động của nội các.

Đang lúc quốc-gia mới thành-lập nội-các mới bắt tay làm việc lại gặp ngay vào một tình hình phức tạp về quốc-tế ngoại giao, và phía trong thì phải đương đầu ngay với một tai nạn đói ghê gớm, cô lại chưa từng có ở nước

Nam, tất cả sức hoạt-dộng của nội-các đều phải quy vào cái mục đích diệt nạn đói, tất không thể chú ý đến sự cải cách từng chi tiết về những phạm vi chưa khẩn cấp bằng nạn đói kia.

Chị em chúng ta phải biết đợi sự tuần tự và trong lúc này cái bồn phận cần kíp của chúng ta là hãy đoàn-kết thành những nữ chiến sĩ cùng với các anh em chiến đấu với nạn đói đang tàn-hại đồng bào và đang đe dọa chính cả gia-đình ta nữa. Một mặt chúng ta hãy tự huấn luyện cho nhau, nâng cao trí thức nhau lên, một khi chánh phủ mang đến cho ta những sự cải cách ta sẵn sàng có đủ tư cách mà tiếp nhận để đi tới một trình độ cao hơn bây giờ.

Chúng tôi tin rằng chỉ nay mai phong trào sẽ có đa số chị em trí thức, những bậc đàn chị đủ đảm bảo về học thức và hiểu biết cũng như về đức hạnh đứng lên hướng dẫn.

T. B. D. B.

GIẤC MỘNG

chuyện ngắn của Lương-Ngọc

Ngoài vườn đã nở đến hoa trà mi rồi, ấy là mùa hoa đã hết. Sớm nay, trở dậy, Linh thấy lòng như nở đón một cái gì xứng ý trong buổi chớm hè sáng đẹp. Đôi bàn tay trắng hồng thon, nhỏ sẽ đưa lên ngang vai đỡ lấy làn sóng tóc xanh ròn, giữa lúc cặp môi xinh thắm mỉm một nụ cười. Và hai khoe mắt sáng ngời đen láy đưa nhìn ngoài trời vô hạn. Nụ cười tự-tưởng và cái nhìn thách-thức biết bao!

Sáng hôm nay, một sáng đầu mùa xuân, Linh nhận thấy nền trời có xanh hơn một chút và cao lên nhiều. Những dải lụa trắng ngàn viên chỉ bạc đang lả lướt bay đến chôn không cùng. Mấy cánh lá xoan bé nhỏ, xanh ròn, đương run rẩy trong ngọn gió hè êm mát.

Cũng như mọi buổi sáng, Linh dậy thực sớm và sau khi bôi xong mặt huyền đen láy, Linh thoăn-thoắt ra vườn hít-hấp không khí trong trẻo buổi sớm mai.

Nàng thấy như đã trút hết

những cái gì u ám sau một đêm dài, để đắm mình và lãng hồn vào cảnh vật.

Nhưng, tự nhiên, có một cái gì thắc mắc vẫn vương trong lòng người thiếu nữ. Nàng vừa thấy từ bên hàng xóm đưa sang những tiếng kêu rên nho nhỏ. Ngạc nhiên, Linh để qua nững luống hồng, luống thuốc được đổ muốt như nhung, qua cổng, vòng sang lối bên cạnh, Xưa nay, sống trong lầu cao cửa kín ở cái biệt thự này, dưới sự âu yếm nuông chiều của cha mẹ, nàng không hề thân cận với những người nghèo khổ chung quanh nàng. Cuộc đời của họ nàng không hề biết đến. Nàng chỉ biết tận hưởng những « hạnh phúc » do sự giàu có của cha mẹ nàng đem đến.

Cha mẹ nàng quả thật là những bậc sung sướng nhất trong xã-hội. Ô-tô, nhà lầu, đồn điền, biệt-thự, không thiếu thứ gì cả. Nàng cũng không bao giờ để ý đến xem vì cớ gì mà nhà nàng bỗng nhiên lại được một địa vị

cao-sang như thế. Linh chỉ biết đắm mình trong trên lụa, để mơ toàn những giấc mơ dài-các phong-lưu. Nàng không bao giờ biết lo đến cái ngày mai, cũng như không bao giờ nàng nghĩ đến sự sa-sút của gia-dinh nàng cả, vì có một lần mẹ nàng bảo nàng bằng một giọng hóm hỉnh : « Cửa nhà này thì gọi là cứ ngồi không lặn mấy đời cũng không hết ». Nàng yên chí như vậy, và thân nhiên sống những ngày rất đầy đủ, và kiêu xa.

Hôm nay, nghe thấy tiếng rên rĩ, ở hàng xóm, Linh sang xem, chẳng qua cũng là bởi tò mò, muốn xem cho biết là cái gì mà thôi. Nay có ngờ đâu cái cảnh tượng nàng được nhìn thấy nó lại thê thảm đến thế. Dưới mái nhà siêu vẹo, bác tá điền đương rên

QUY BÀ ! MUỐN CÓ

**Giày tốt, đẹp
bền và dễ đi,
không đâu sánh kịp
xin mời lại hiệ :**

Quê-Hiên

36, Phố Hàng Bồ, 36

HANOI

SẼ ĐƯỢC NHƯ Ý

ri bên sắc một đứa con nhỏ. Còn hai đứa con nhón thì nằm lăn ở dưới đất, chúng nó gầy nhom, chỉ còn da bọc xương. Linh ngừng tại, nhìn vào bức tranh thiếu nảo. Nàng sững sờ nhìn chăm chăm vào người tá điền một lúc, rồi nàng hỏi :

— Sao thế ?

Người tá điền đã kiệt lực, chỉ đáp lại ngán ngùi :

— Đói quá !

Linh chỉ vào mấy cái thân hình tiều tụy của mấy đứa trẻ con ! Người tá điền lại trả lời :

— Chết đói đến nơi rồi !

Linh tìm trong túi không có một đồng tiền nào để « làm phúc » cả. Nàng chỉ có cái mũ xoa, nên nàng vắt cái mũ xoa bỏ túi cho những người sắp chết đói ấy rồi lặng lẽ ra về.

Đã mấy hôm nay cha mẹ nàng đi vắng. Trông biệt thư chỉ có mấy chị em nàng. Linh đi qua vườn hoa. Lại những bóng hồng, bóng thược được thắm như nhung. Lại tất cả cảnh vật, dưới màu thân tiên của một buổi sáng trong trẻo. Tiếng đàn ở trong phòng đưa ra. Linh biết

đấy là chị nàng đã dậy, và đang giao đàn, theo thói quen mỗi buổi sớm. Linh bước vào phòng đàn của chị.

— Chị Kim ạ ?

Mấy ngón tay cũng hồng thon rửng chạy trên đường tơ. Kim ngừng lên :

— Gì thế ?

— Kim ạ ! Ở bên cạnh nhà ta...

— Làm sao ?

— Có người chết đói.

Kim bấu mỗi một cái, rồi nhún vai :

— Tưởng là gì !

Tiếng đàn lại du dương trong phòng.

Bây giờ Linh đã dừng điếm tâm xong. Nàng không nói gì với chị cả. Tuy là hai chị em mà tính tình mỗi người một khác. Kim kiêu ngạo mà Linh nhu mì. Linh có một tấm lòng biết rung động trước một cảnh thương tâm, một tấm lòng dễ cảm động, còn Kim thì không hề có tình thương. Cái tiếng rên rỉ của người sắp chết đói bên hàng xóm cứ ám ảnh người thiếu nữ hoài.

Giữa lúc ấy, có tiếng còi ô-tô ở ngoài cổng. Linh làm bầm :

— Ba đã về hẳn !

Nhưng không phải Ba nàng, mà là mẹ nàng. Mẹ nàng đi thẳng vào trong nhà, nét mặt già xom đi nhiều. Có chừng bà đã phải lo sợ nhiều quá. Linh chạy ra đón mẹ :

— Mẹ ơi ! Ba con đâu ?

Bà mẹ không đáp.

— Mẹ làm sao thế ?

Bà mẹ gật lên :

— Con này đến hay ! Hỏi gì mà hỏi làm thế ?

Thấy mẹ gật gồng, Kim bỏ sang buồng bên. Một lát sau, tiếng đàn lại lả lướt đưa ra những điệu du dương. Tiếng đàn ấy khiến bà mẹ không bằng lòng. Bà lại gật :

— Đàn với địch ! Rồi thử xem có ngồi yên đấy mà đàn với địch mãi không ?

Linh nghe mẹ nói, lo sợ nhìn mẹ. Rồi chừng như cảm xúc quá nàng chạy lại ôm lấy mẹ :

— Mẹ ơi ! Mẹ nói cho con biết mẹ làm sao thế ? Đã có chuyện gì hở mẹ ? Ba con đâu ?

Bà mẹ đẩy con gái ra :

— Hỏi mãi ! Ba mày chưa về

DƯỚI TRỜI XUÂN

(Kính tặng những bà mẹ vì bất buộc phải xa con)

gửi KIM-THANH

Đầu đây nắng mới bình hoa bướm
Khắp nẻo xuân về dậy sắc hương.
Tơ lụa trăm tà bay trước gió,
Mai đào muốn cánh rụng trong sương,
Tiếng cười gập gờ vang bên trường,
Lời chúc yên vui rộn nẻo đường.
Thiên hạ mừng xuân là thế đấy,
(Mặc dầu non nước có thể lương)

Lơ loà ta kẻ buồn thân thế,
Và nhớ con xa mấy dặm trường.
Khoác áo ra đi từ buổi ấy,
Không đem gì theo, ngoài đau thương
Cổ chẳng vại, đóa mai hoa rụng
Tay nhẹ cầm lên một nẻo đường.
Vì nết anh đào không điểm phấn
Nên gài mái tóc để thêm hương;
Mắt trong ngơ ngác với sông núi
Con một phương trời mẹ một phương.
Tối qua một tối mà thiên hạ
Vui tiền cảnh là đèn bóng đường.
Thì mẹ lặng ngồi bên bạch lập
Ghi vào Nhật ký được mười chương.
Gió năm canh thổi sao mà lạnh!
Nhưng nhớ con thơ cách dặm trường.

Chợt thấy chim non kêu khắc khoải
Rợn mình mở cửa rồi trời sương.

Tính ngày ta rút linh ly biệt,
Trọn bốn xuân làm khách viễn phương.
Đời bảo: đã vui miền gấm lụa,
Quên người dật hận bởi tơ vương.
Chao ôi! Thiên hạ là thiên hạ,
Ta trách chi đâu chuyện thế thường!
Chấp tay nguyện có vàng trắng bạc.
« Người Hường Dương lòng hoa Hường
Dương »

Tiền kiếp trót làm nơi lãg-uyên
Hận thân đành trả nợ văn chương!
Sớm nay mưa bụi lượn trong gió,
Bao lá khô rơi ngập mặt đường.
Sốt phận lạc loài nơi lữ quán,
Tưởng người xum họp chốn quê hương.
Con ơi, dù có thâm tình đây
Khôn lớn đừng tìm kiếp gió sương!
Ta biết không bao giờ tái ngộ,
Thôi đành hai ngã cách hai phương...

THUY-HÀ

(Cuối mùa gió bắc năm Giáp-thân)

Chả có chuyện gì cả. Bước sang
bên kia để người ta lo tính công
việc.

Đi mẹ hỏi hủi, Linh tui thân,
bồng ọa lên khoe.

Bà mẹ càng bực mình:

— Khóc! Bây giờ khóc mà
ai thương! Cứ khóc nữa đi!
Cười sung sướng mãi rồi mà!

Linh không biết cái công việc
mẹ nàng lo tính là công việc gì.
Ca ngày hôm ấy, nàng buồn ủ rũ.
Sáng hôm sau, nàng được tin
thêm một đứa con nhà tá điền
hàng xóm đã chết đói. Nàng
tưởng nên đem chuyện ấy khoe
với mẹ. Bà mẹ vẫn chưa qua cơn

gắt gỏng ngày hôm trước:

— Kệ nó! Rồi mình cũng chết
đói đến nơi đây! Lại cái gì mà
phải khoe!

Câu ấy khiến Linh suy nghĩ
và lo sợ quá. Mẹ nàng nói thực
chăng? Hay chỉ là một câu nói
gắt gỏng? Mà quái, sao Bà nàng

(Xem tiếp trang 11)

NƯỚC TRONG NGUỒN

(Tiếp theo)

của **THU-THU**

— Dù sao thì em cũng không thể nào kém yếu được anh. Dù sao thì em vẫn còn được anh yêu em trọn vẹn thâm thiết.

Nàng vùng giậy thay y-phục trang điểm rất vội vàng, và hấp tấp đi tới bệnh viện. Người y tá kiểm tùy-phái không nhớ mặt Phương bởi nàng rất ít lui tới bệnh viện, tưởng dễ thăm bệnh hay có chuyện khác trả lời lưỡng lự:

— Không biết quan đốc Kha chiều nay có tới đây không? Hình như không thì phải.

Cổ họng Phương tự dưng nghẹn lại. Trong khi nàng theo những kích động của trái tim như một cái máy, sốt sắng muốn gặp ngay chồng thì câu trả lời của viên y tá gieo cho Phương một mối thất vọng vô cùng hoang mang. Nàng nói:

— Quái lạ, lúc ở nhà ra đi, nhà tôi báo lại bệnh viện, hôm nay phải mổ một bệnh nhân kia mà.

Lúc bây giờ mới biết Phương là vợ bác sĩ Kha, người y tá vội cung kính trả lời:

— À dạ vậy thì quan đốc Kha tôi đang ở phòng mổ,

đây ạ. Chà quan tôi có dặn không tiếp ai. Chúng tôi sợ ý không nhận ra bà, thành cứ y lời quan, xin bà tha lỗi cho, bầm đề chúng tôi xin vào báo với quan ạ.

Phương xua tay gạt:

— Không tôi ngồi đợi cứ để các ông ấy làm việc.

Viên y tá dẫn Phương vào buồng giấy riêng của Kha. Phương ngồi xuống ghế hỏi viên y tá hiện trong phòng mổ có mấy bác sĩ, bệnh nhân làm sao mà phải mổ. Nàng muốn gọi cho viên y tá nói riêng về Kha, về những công việc của Kha làm ở bệnh viện,

nhưng, thấy viên y tá có vẻ hiểu lầm. Phương dò la vì những ý ngờ vực ghen tuông kia khác, Phương không hỏi nữa, bảo viên y tá đi ra, cúi xem tờ báo. Thời giờ đi thực chậm chạp. Phương sốt ruột. Nàng nhìn cái bàn giấy của Kha ngón ngang những giấy tờ và phía dưới có vô số ngăn kéo chùm chìa khóa bỏ trên bàn. Phương sức nhớ về mặt rạch rãnh của viên y tá khi này như nửa đầu nửa ngó với Phương y biết nhiều về những sự bí mật khác nữa của Kha, trí tò mò của Phương bỗng gọi lên. Phương muốn mở các ngăn kéo ra. Linh tính nàng cũng đoán biết nếu mở, nàng sẽ thấy nhiều điều mà Kha muốn giấu nàng, những điều không hay ho gì. Thế là Phương vội xua ngay ý tưởng tò mò giây phút này. Những cảm tình của nàng đối với chồng đang tốt đẹp. Kha đang là một người hoàn toàn trong tâm tưởng nàng. Nàng không muốn có sự thất vọng, mất một lòng tin đã lòng tin đó có thể chỉ là một ảo tưởng.

Để dứt mọi cảm độ tò mò Phương đứng lên mở cửa sổ trông ra sân. Cuối sân,

MÙA HÈ

Bạn muốn có cái áo mặc cho được vừa ý thì chỉ may tại:

Nhà May Phụ-Nữ
Lê-tâm

30 Armand Rousseau
(Lò đúc Hanoi)

Tất cả ai cũng nhận là ở đó lời nói đi đôi với việc làm.

Lịch-sự, nhanh chóng, đúng hẹn, lành nghề.

trước mặt nàng là phòng mổ. Ngày này Kha Phương đến thăm bệnh viện đã vào xem xét phòng mổ. Ngoài các nhà thương công ra, không một bệnh viện tư nào tự hào có một phòng mổ hoàn toàn đầy đủ mọi phương tiện như ở đây. Phương đã sang sướng đã lưu luyến xem ngắm lâu nhất ở đây.

Nhưng chỉ thăm một lần đó thôi sau này một đôi khi tới bệnh viện, Phương không hề dõ vào thăm phòng giải phẫu một lần thứ hai nữa. Ngay gần đây từ khi có bác sỹ Tùng nhà chuyên môn danh tiếng về khoa giải phẫu đến giáo việc, nghe nói còn mang tới nhiều sự sang sảng và dụng cụ tối tân cho phòng.

Giải phẫu, Phương rất muốn tới thăm mà rồi nàng cũng lại thôi. Một ý nghĩ gì rất phức tạp đã khiến nàng cố cưỡng với ý muốn kia.

Nhưng bây giờ nhà đêm đêm về phía phòng giải phẫu. Phương chỉ có một ước ao chóng được thấy Kha ở đó bước ra. Cửa phòng giải phẫu mở hé rộng, người trước tiên Phương thấy bước ra là Kha. Phương vội khép cửa sổ đứng nép sau rèm cửa, hồi hộp nhìn Kha. Chàng còn mang trên đầu chiếc mũ trắng và khoác ở người chiếc áo quần trắng. Cách thức ăn mặc ấy không lạ gì với con mắt Phương nhưng đã lâu lắm Phương mới lại có dịp

nhìn thấy Kha trong bộ y phục này. Tự đứng nàng thấy diện mạo Kha như khác hẳn thường nhật nàng vẫn quen trông chàng trong những bộ y phục thông dụng cho cả mọi người. Trông Kha có vẻ nghiêm trang, có dáng rất quan trọng, gọi cho người nhìn một tâm lòng ái mộ một cảm tưởng đang thấy trước mặt một nhân vật hữu ích cần thiết. Hái còn đi học, mỗi lần thấy bác sỹ Fabert Phương cũng có những cảm tưởng ấy.

Kha vẫn đi thẳng thẳng về phía bàn giấy của mình. Phương nhận thấy chàng có dáng một mối. Chàng cúi xuống xem đồng hồ và bỗng đổi bước đi rất mau. Chàng đã dầm sào sào lên trên thêm hệ giải cuối. Phương vội ngồi thụt xuống ghế!

Kha soay cửa lam bước thẳng vào buồng. Thấy Phương chàng tỏ vẻ kinh ngạc, đứng dừng lại dăm dăm nhìn Phương. (Còn nữa)

Giới thiệu sách

Chúng tôi vừa nhận được cuốn:

1.) « Văn Chương Truyền Kiêu » của Nguyễn-bách-Khoa giá 6\$00.

2.) « Kinh Tề Thà G'ri » của Nguyễn-Hải-Âu giá 6\$20.

3.) « Duy Vật và Duy Tâm » của Trần-văn-Thanh giá 6\$50.

Cả 3 cuốn đều do nhà Hàn Thuyên xuất bản và gửi tặng vậy xin cảm ơn và giới thiệu cùng bạn đọc.

HAI-DƯƠNG

Hội Bảo Anh Phú Thanh-Hà đã thành lập

Cuộc cứu tế ở đây, nhờ các nhà từ thiện, vẫn được tiến hành một cách chu-láo, gần đây hội Bảo-Anh lại mới thành lập do bà Phan Trang và bà Từ thị-Giộc, nội-tướng ông Bác-sỹ Cấn đề sướng lên.

Trong bảng kê những người quyền tiền, ta nhận thấy đứng đầu là bà Phan-quang-Phúc, nội-tướng ông Phú - Trưởng Thanh - hà bà Đỗ-trang-Cang, nội - tướng ông Thám - Phan Thanh-hà, bà Lương-ngọc-Khuê, nội-tướng ông Bác-vật số mấy cộn Hải - Dương, cô Tạ - thị-Trình Đại bài mười, bà cả Đắc, các bà Giáo, bà Tiên-Chí-Đinh vân vân Như vậy những trẻ em nghèo ngu tại đây, nay mai hẳn sẽ được trông nom một cách chu đáo, không đến nỗi phải nheo nhóc, rách-rưới nữa. Mong sao mây chực trang trong số quyền sẽ không còn bỏ sót một đồng nào.

Hơn nữa, lại mong ước rằng tất cả các tỉnh và chôn thôn-quê trong một thời khắc rất trông, cũng đều lập các hội Bảo-Anh nhờ lòng sốt sắng đáng khen ngợi và lòng từ thiện của phái Phụ - Nữ nước Việt-Nam mới.

N.

Người VIỆT-NAM
Nói tiếng Việt-Nam
Học tiếng Việt-Nam
Thi tiếng Việt-Nam

MÙI HƯƠNG CŨ

Lê Hoàng-Phi

Đất kinh-bắc, sau cuộc thất-thủ kinh-thành, được cái hân-hạnh đón một vị hoàng-phi diễm lệ: Bà Nguyễn thị Kim.

Rồi bỏ lâu vàng diện ngọc từ nơi chín bề đặt gót son trên những giải đường khúc khuỷu, gồ ghề, giữa chốn nhân gian, Hoàng-phi đã mang tấm thân nghìn vàng dầu dãi theo trăm nghìn đau thương của vạn nước điều linh.

Quân vương đã cùng một bọn tông-vong mang thân ra ngoại quốc. Sân người rỏ máu theo nước mắt, giòng già mấy ngày trời để mong lấy lại cái hương hỏa giang sơn truyền lại từ hơn ba trăm năm bởi bậc tổ tiên anh hùng núi Lam, vua Lê-chiều-Thống cũng bọn tùy tùng đã làm cái việc Thân-bao-Tur khóc ở sân Tân thuở trước. Chính ở đất Kinh-bắc ngày ngày người thiếu phụ vương-giả vọng nhìn sang phương Bắc, chờ một chút tin lành.

Nhưng tin lành nào có đến! Những cánh tay hào kiệt giờ ra để che chống nắng đổ cái gai vàng đã đổ xụp ấy, tuy vẫn đầy nhẵn nài, quả quyết nhưng sức người, sao lại được với mệnh trời! Mệnh trời đã hết rồi, sức lay thành bạt núi mà làm gì được. Nền Hoàng-phi cũng chỉ gạt nước mắt mà bồn ba khắp miền hoang-dã, lúc thấp hương trước tượng Phật, khi ẩn nấp ở nhà dân, để một đôi khi tiếp đón những

tin đau xót từ kinh thành vắng. nước người, rồi mỗi người bị giam cầm một nơi cái hy vọng hưng quốc thực mười phần không có một... Hoàng-phi ngất đi nhiều bận, nhưng vẫn cố sống, nhẫn nhục mà sống để làm trọn tin lý tán, vua tôi bị nhục ở một việc sau cùng.

Vào mùa sen

Trận gió nhẹ vừa thoảng đưa từ mặt hồ lên một mùi thơm nhẹ nhẹ, mang cho ta một nguồn êm dịu giữa cái nóng nực oi bức của mùa này. Mùa sen đã đến rồi. Trong bình pha lê, mỗi sớm mỗi chiều ta lại được ngắm những bông « Hoa quân tử » và trên mặt hồ nhìn những tàn lá uy-nghi, những thân cây uyển-chuyển ta được thả hồn đôi chút để say sưa với hoa. Người ta bảo hoa sen gần bùn mà không tanh mùi bùn. Đó là người ta muốn biểu dương sự trong sạch của loài sen. Tôi còn muốn thêm rằng hoa sen KIỀU mà không NGAO, ĐẸP mà SANG NGHIÊM nhưng vẫn KINH. Đó là cái cốt cách khác thường của sen vậy. Các nhà làm thơ đã làm rất nhiều thơ về hoa sen. Không thiếu gì những bài thơ lỗi lạc, ngấm lên, ta thấy mát mẻ cả tâm hồn. Rồi dần dần mùa hè qua, nắng thu dịu, gió thu bắt đầu thổi lạnh, mỗi buổi sáng, nâng chén trà thơm nhấp giọng ta lại thấy hương sen ở trong vị trà. Thảo nào mà cụ Nguyễn-Du không viết rằng: « Hương gây mùi nhớ, trà khan giọng tình » Thì ra từ ngày xưa nhà nho đã biết yêu hoa, lại biết mang hoa vào trong trà để tận hưởng hương vị của hoa vậy. « Đông âm hoàng hoa tửu » thôi thì rượu cúc trà sen . . .

Nhưng vào mùa sen là vào mùa có tiếng cuốc kêu. Giọng từ-quy sắp ra rả xuất những đêm hè. Cái tiếng cuốc kêu rạc ngày đêm mà người ta thường bảo là hồn vua Thục-đế khiến những người hay nghĩ ngợi đến những chuyện máu đào và hồn nước. Để mà ngấm ngùi. . .

Văn chương đem mượn tiếng cuốc kêu khan vào điển-tích thực là khéo biết tượng-trưng. Một nhà thơ viết rằng: « Hồ sen tỉnh-để hương trình ngự, lạnh thấm hồn hoa tiếng đổ quỳên » thì ra giọng cuốc và hồn hoa cũng có liên can.

Chuyện cũ chép rằng vua Lê-chiều-Thống khóc ròng rã mấy ngày ở trước triều-đình Mân-thanh để xin quân phục quốc, Thân-bao-Tur cũng khóc mấy ngày đêm ở sân nhà Tân, nước mắt rỏ cùng máu, để xin quân về cứu nước Sở, ấy đó cũng là những giọng cuốc bị thương trong mùa sen đó chăng?

BẠCH - LIÊN

Cái việc ấy đã đều.

Năm tháng trời đều đều, nhạt nhòa, cho mãi đến lúc của Nam-quan mở rộng, không phải để đón vị quân-vương mang binh hùng tướng mạnh về để khôi phục lại giang-sơn, nhưng cánh cửa quan mở rộng để từ từ đi qua một chiếc xe tang, theo sau có một vài viên tòng vong còn, sống sót. Vua Lê Chiêu-Thống đã trả lời sự đối đãi của vua quan triều Mãn Thanh bằng cái chết uất-ức nghìn thu. Bây giờ chỉ một năm xương tăn của người thiếu quân ấy trở về nước.

Bà Nguyễn-thị-Kim, ôm lấy áo quan chồng mà khóc lóc thảm thiết. Bao năm chờ đợi, bây giờ là đây?

Công việc chờ đợi đến lúc này là hết. Bà Hoàng, quả-phụ, với một mớ tóc xanh trên đầu thất ngang một giải khăn sô, theo lính cứu nhà vua đến tận Thanh-hóa. Mỗi bước đi là một bước đau lòng. Qua nơi nào, cảnh đời mới của giang san cũng như mĩa mai người thất thế. Cảnh vòng lá ngọc lại một phen nữa giải gió dầm mưa.

Cho đến sau cùng, sau khi chồng bà đã mồ yên mả đẹp bà Hoàng phi sau cùng của giòng dõi Lê triều nhìn ăn mà chết.

Lúc ấy trên đầu bà mới có hơn 20 tuổi xuân...

TRẦN MAI BẠCH

Chuyện riêng

(Tiếp theo trang 2)

lời tuyên bố của Nội - Các Trần - trọng - Kim và của ông Khâm-sai Phan-kê-Toại thì một ngày rất gần đây cái tệ tham nhũng sẽ được trừ đến triệt để. Bạn cứ làm một lá đơn, kẻ rõ tình hình bạn đã nói với chúng tôi về việc thu thóc ở làng bạn, bạn gửi lá đơn ấy lên phủ Khâm sai tức khắc sẽ có cuộc điều tra ngay và kẻ có tội sẽ bị nghiêm trị.

Cô Thanh-Hiền Hải-phòng — Chúng tôi đọc lá thư của cô. Chúng tôi tưởng hầy còn là con gái, cô không nên can thiệp đến những chuyện ấy. Và bạn cô thì ở xa, chị dâu người ta cũng ở xa, cô đã chắc lời bạn cô là thật ư? Còn miệng thiên hạ, nhất là về những chuyện đó thì lại càng hay thêu dệt lắm. Mặc họ là hơn.

Một bạn Thái-bình. -- Bạn nói rất phải. Trong công cuộc cứu-tê thì cái giá trị của một người là ở sự tận tâm chứ không phải ở những bộ quần áo sang hoặc là chỗ thê thân. Cô A. là con quan nhưng cô đến hội cứu tê chỉ cốt để phô bộ quần áo đẹp, để khoe khoang và để tìm một chút hư danh.

Cô B là con nhà dân, ngày nào cũng đến khâu vá cho lũ trẻ con nghèo đói với một tâm lòng chân thành và kiên nhẫn. Không nói chắc các bạn cũng hiểu cái giá trị của A và B ra sao rồi. Khiến A đã đánh, bạn

hãy nên để lòng thương hại dùm A nữa. (Bài của bạn chúng tôi sẽ đăng sau). THU-LINH

Quý bà, quý cô ưa dùng giấy lịch-sự và bền xin mời lại hiệu:

Quê-Lâm

Nº 6, Rue de la Lague
(Phố Chả Cá) HANOI

Một hiệu giấy phụ nữ đáng tin dùng của quý bà quý cô, vì có nhiều kiểu giấy thêu nhung tốt không đâu sánh kịp và dĩ nhiên lịch sự, vừa đẹp và bền

ĐÃ CÓ BÁN

GIÀO GIAT

Một tập thơ đầu của một cựu chính trị phạm thi sĩ BÀNG - THANH. Một nghệ thuật vì *nhon-sinh*. Sự mệnh thi ca và nhiệm vụ thi nhân được diễn đạt một cách đầy đủ. Trái với quan niệm thông - thường; Các bạn tro g phải lao động có thể *hiệu thơ* theo lý trí chứ không cần phải *cảm thơ* như một số thi gia vẫn thường tuyên bố. Mua lẻ giá 2\$80 kể cả tiền cước Trình bày mỹ thuật; giấy tốt, dày 62 trang. Mua buôn và mua lẻ xin gửi thơ cho

hiệu sách:

THANH - TAO ở VINH

L'OI ĐEP

Có Bài Quảng ngãi.— 1) Không thể tập để có một giọng hát hay được. Tập thì có thể hát đúng điệu còn cái *giọng* là một tài của trời phú cho. Muốn giữ cho tiếng hát bao giờ cũng trong trẻo thì không bao giờ nên lạm dụng những đồ cay nóng, chua, và chỉ dùng rất ít những thức ăn sào vớ mớ. Thức đêm quá cũng có hại. Ở các nước nhất là tại kinh đô chiếu bóng những nhà danh ca đều có những món ăn riêng do các bác sỹ chuyên môn kê, và có riêng một thứ kẹo làm cho giọng trong thêm, thứ kẹo ấy ở nước mình chưa có. 2) Vừa làm việc mệt nhọc, hoặc vừa tập thể thao thì giọng bao giờ cũng có lại 3) Tuổi cô còn nhỏ còn có thể cao được lắm. Nên tập bơi và ăn nhiều đồ ăn có chất đá vôi như các tôm, cua biển và rau cải mọc trên bãi cát (*salade des dunes*).

Có Vô Danh.— 1) Dùng sữa

hạnh nhân (lait d'amande) da sẽ mịn và trắng hơn 2) Coi những thực đơn đã đăng trên báo Dân Bà có thể làm luôn được 10 bữa cơm ngon, mỗi bữa có các món ăn khác nhau nếu không còn báo cũ thì giữ cuốn *Làm Bếp Giỏi ra* mà coi.

Có Vóc Văn đình.— 1) Dương ngời đứng lên hoa mắt là do bệnh thiếu máu mà bệnh này thì phần nhiều sinh ra bởi sự tiêu hóa không tốt. Chữa bộ phận tiêu hóa đi và ăn uống tâm bồ sẽ khỏi. 2) Tóc trắng thế cũng do bệnh thiếu máu. 3) Mặt giải trái tóc kiểu luôi trai 4) Da ngăm ngăm đen nên tránh áo màu trắng, màu tím thẫm, còn màu gì cũng mặc được 5) Dùng lait giá 20\$00 nhà báo vui lòng mua dùm song cô ai quen thì bảo đến tòa báo mà lấy, không gửi nhà bưu điện được. 6) Xem người ta ưa cái gì thì mua.

Có Vô Danh Nam đình.— 1) Muốn cho móng tay bóng phải dùng một thứ bàn chải riêng muốn hà tiện dùng một miếng flanelle mỗi sáng đánh móng tay 15 phút cũng bóng 2) Nặng có 47 cân mà muốn gây bớt thì chỉ có điên. Cô muốn sau khi lập gia đình, có 1 đứa con người còn bằng cái que chằng? Hãy bỏ cái ý nghĩ rồi đại ấy đi. Tập bơi cho cao thêm, vừa đẹp.

Trả lời gia chánh

Có Cẩm Thạch Bắc giang.—

1) Đường thắng thành chân, cho lạc vào rồi đổ ra một cái mâm có rắc trước ít vừng đã sát vỏ, để nguội sát ra từng miếng.

2) Cũng trần như thứ bóng đã rán rồi.

Có Vinh Nam Định.— Giở tập Dân bà cũ ra coi sẽ thấy cách dạy làm bánh bông lang và nộm ớt cà chua.

Vô danh Hanoi.— Có bột bicarbonate mới nở. Thứ bột này mua ở hiệu thuốc tây.

Có Thọ Phúc-yên.— 1) Coi câu trả lời trên.

2) Thắng nước đường già hay non là tùy từng thứ mứt kẹo.

Những người đàn bà đẹp không bao giờ nhẹ dưới 45 cân cả. 2) Có thứ thuốc riêng trị bệnh ra mồ hôi nách giá chừng 10p00

Có Bình Hải dương.— 1) Rửa mặt phần bằng nước và xà phòng không bao giờ sạch cả. Đừng hà tiện mà hại da. Chỉ có lait mới rửa hết phần. 2) Cổ nhỏ như vậy đeo kiềng không đẹp, đeo sợi giây chuyền nhỏ hơn. 3) Đậm phần ở hai bên má, rất lọt ở trên mũi, mũi sẽ có vẻ bớt tẹt. 4) Sơn bôi vào môi một lát biến màu là tại hơi thở, không có cách gì chữa, trừ phi đi coi bác sỹ xem bộ tiêu hóa thế nào? 5) Đã mua dùm cô 2 lọ lait d'amande rồi cho người lại tòa báo mà lấy.

Đã có bán

ỨC TRAI

THI VĂN TẬP

Có nguyên văn chữ Hán, do Trúc Khê phiên dịch. Nhà in Lê Cường, 75, Hàng Bồ
xuất bản — Giá 5\$00.

THUÊ THÂN người Nam năm 1945

Thuê thân người Nam năm nay thu theo nghị-định ngày 21-12-1944, chia dân làm 13 hạng từ 3đ50 đến 750l. Ngoài số thuê chính, dân còn phải nộp bách phân phụ thu cho công quỹ Bắc-kỳ 60% và cho ngân quỹ hàng tỉnh từ 45% đến 60%.

Thuê tính như thế nặng cho hàng công đình quê, mà "hạng" ấy gồm có 2.300.000 người tức là 93% tổng số dân đình Bắc-kỳ. Vì vậy các nhĩ đương euc Nhật Nam đều đồng ý giảm thuê cho hạng cuối cùng.

Và ngày 18-5-1945, ông Khâm sai đã ký một đạo nghị định chia hạng 3đ50 ra làm 2: hạng 3đ. và hạng 1đ. không những thế hai hạng ấy lại còn được miễn hẳn bách phân phụ thu cho công quỹ Bắc kỳ và ngân quỹ hàng tỉnh.

Chính sách khoan hồng của chính phủ đối với dân chúng thật là rõ rệt.

Và lại thuê tính chân là 3đ. và 1đ. các hương lý thu thuê không thể nào hà lạm được nữa.

Như thế công quỹ có hao hụt không ít, nhưng Chính phủ sẽ hết sức rút những sự chi tiêu không cần trong công quỹ đi.

Giấc mộng

(tiếp theo trang 5)

chưa về? Không về? Đã có chuyện gì xảy ra cho gia-đình nàng chăng? Ôi! thật là sốt ruột!

Nàng cố tìm đề hiểu. Và mấy hôm sau, khi mẹ nàng ra lệnh cho gia nhân thu xếp mọi thứ để rời bỏ cái biệt thự đầy hạnh-phúc ấy, thì nàng đã có dịp đề hiểu. Linh búi ngồi thấy sắp phải từ biệt cái nhà thân yêu, những khu vườn rộng rãi, đẹp đẽ, những thửa ruộng xanh rờn. Nàng nín lấy cổ mẹ:

— Mẹ ơi! Sao nhà ta lại không ở đây nữa?

— Bà mẹ hôm nay không gặt gồng con nữa. Bà buồn rầu kéo con vào lòng:

— Nhà ta gặp cơn... tai biến phải để lại... bán lại... cả khu nhà này cho người ta rồi.

— Thế bây giờ?

— Bây giờ...

Người mẹ nước nở lên, không nói được nữa. Linh ôm lấy mẹ, cũng nước nở...

Khi mẹ con nàng rời xa cái biệt thự «Hạnh Phúc» Linh hồi tưởng lại tất cả những cuộc sống trong huy hoàng sán lạn của nhà nàng từ xưa đến giờ. Nàng thấy chỉ như là một giấc mộng ngắn ngủi quá.

LƯƠNG-NGỌC

THƯ TIN

Ông. Thanh Tao Vinh. — Đứng chủ trương một tờ báo chúng tôi đã có một tôn chỉ riêng, chứ không bao giờ lại chiều theo sở thích của độc giả. Ông muốn chiều theo thì còn đợi gì không xin phép xuất bản 1 tờ báo ở Vinh?

Bà Minh Quảng trị. — 1) Thành thực cảm tạ những lời khuyên khích của bà. 2) Chính vì cái lẽ riêng ấy nên M. T. N. chỉ hoàn toàn khi đã xuất bản thành sách. 3) Lúc nào nhà bưu điện nhận sẽ xin gửi ngay.

Ông Ngô Khiết Tourane. — 1) Có thể mua giúp cuốn sách

đó song không gửi vô được. 2) có nhận được ngân phiên 10\$. hạn báo hết từ 28-2-45.

Đã nhận được mandat của quý vị kê dưới đây:

Bà Trần như Dương (Thị lang hương) ở Tỉnh trưởng Haidương - Bà - Ng hầu Du (Tuyên-Quang) Cô Cát thị Ng (Tam kỳ) Ông Ng. hữn Phươn (Qui nhơn) Ông Ng. văn Nhiêu (Cần thơ) cô Phan thị LACH (đông) hạn báo đã hết từ 24-2-45 báo thiếu đã gửi rồi. cô Đỗ thị Văn (Yên báy) nhữn số báo cô hỏi hết cả bao giờ cô sẽ gửi bà. Cô Ng. minh Mỹ (Bắc ninh) cô Bùi minh Chi (Vinh yên) Ông Nam Tân (Haiphong).

T. B. B. B. rất hoan-nghênh
biết dùng oản chữ Quốc-ngữ
trong kỳ thi Sơ-học Bồ-túc
===== sắp tới. =====

VỪA THẤY

SỤT CÁN, MẤT NGỦ, ĂN ÍT, MÁU MỆT

Quý - ngài nên nhớ ngay đến

CU'U - LONG - HOAN

VÔ - ĐÌNH - DÂN

TỔNG PHÁT HÀNH Miền bắc Đông-Dương

É. VAN-HOÀ • 18 Rue des Canonnières - HANOI

Cần đề ý hai điều :

1-) Phương thuốc ho lao của cụ
Trịnh-hải-Long (nội tử ông đốc học
Hào) là đáng tin cậy vì đã cứu
đặng nhiều người mắc bệnh ho
lao ho ra máu hay ho đờm.

Có hai thứ 8\$, 10\$ hạng đặc biệt 12\$

2-) Toàn cõi đại Á-Đông ai cũng
rõ sự công hiệu của Nước Cốt Sâm
Cao-Ly còn sâm Cao-Ly chung lấy
nước cốt. Đại tài bổ dưỡng người
già yếu thanh niên nam nữ gây
cơm bại nhược.

Ve lớn 8\$00 nhỏ 6\$00

Hạng đặc biệt 10\$

Ở XA MUA CỬI MANDAT CHO ÔNG

TRỊNH-VĂN-HÀO

19, Rue Vasseigne, Tardinh — Saigon

TRAN BAO

N'U'OC - NAM

Một cơ quan ngôn-luân

chung của mọi người Nam

Mỗi số . . . 0\$30 Cả năm . . . 20\$00

Chịu nhiệm :

Lương-Ngọc-Hiền

Báo quán tại : 97, Hàng-Gai—Hanoi

GIÚP CÔNG QUÝ ! Sò Đông-dương

Mà còn hy - vọng sẽ có :

Nhà lâu, ô-tô, tha hồ sung
sướng mỗi tháng mở 1 kỳ

Thuộc gia truyền tuyệt hay

PHÒNG - TÍCH
THUỐC - LY
THUỐC - HỒ
CHÍNH - KHÍ

CON CHIM

..... 0p.50
..... 0.40
..... 0.40
..... 0.40

ĐAU CHÔI HOA - KỶ GIA 1 p.20

ĐẠI - LÝ TỔNG PHÁT HÀNH :

NAM-TÂN 109, Bonnal Haiphong.

AN-HÀ 13 Rue du Cuivre Hanoi.